

Find vej gennem valget i USA

Foto: University of North Alabama

I USA ligner valget af ny præsident en sportskamp. Der er kvartfinale, semifinaler og finale. Først stemmer vælgerne i hver enkelt af Amerikas 50 stater. Derefter afgør partierne, Demokraterne og Republikanerne, hvem de vil stille op som kandidat til præsident-posten. Så afholdes valget, hvor befolkningen vælger mellem de to kandidater. Men her slutter det ikke. Vinderen af valget skal også opnå flertal i det såkaldte valgmands-kollegie. Lykkes det, er valgets vinder præsident i USA.

På kortet ses alle delstaterne, der er i gang med at afholde primærvalg. Hvad det går ud på, og hvad der sker bagefter, kan du se her trin for trin.

Primærvalgene

Det er kvartfinalen, hvor der stemmes på kandidaterne fra de politiske partier. De største partier er Demokraterne og Republikanerne. Men der kan også være kandidater fra andre partier.

Primærvalg kan foregå forskelligt i de enkelte delstater. Mange steder skal vælgerne tilhøre et parti for at stemme. Andre har åbne primærvalg, hvor folk uden for partierne godt må stemme.

Alt efter deres størrelse udpeger hver delstat et bestemt antal delegerede til partiernes såkaldte konventer. Det er stor-møder med flere tusind deltagere.

Partikonventerne

Semifinalen i præsident-kampen er parti-konventerne (stor-møderne), hvor partiernes delegerede samles. Det foregår i august og september.

På partiernes konventer nominerer (vælger) de delegerede en af deres vindere fra primærvalgene. Det bliver så partiets kandidat, der stiller op ved præsidentvalget i november.

I 2008 skulle der 2.025 delegerede til for at blive valgt som Demokraternes præsident-kandidat. I 2012 er antallet

Læs mere næste side...

Fortsat fra forrige side...

ikke vigtigt, fordi præsident Barack Obama allerede er valgt på forhånd.

Republikanernes konvent har færre delegerede. Der kan kandidaten nøjes med opbakning fra 1144 delegerede for at blive partiets præsidentkandidat.

Republikanerne afholder parti-konvent (stor-møde) fra den 27. august 2012 og nogle dage den frem. Det kommer til at foregå i Tampa i Florida.

Demokraternes konvent afholdes fra den 3. september 2012 og nogle dage frem i Charlotte i North Carolina.

Præsidentvalget

Finalen er selve præsidentvalget. Her står valget mellem de to kandidater, partikonventerne har nomineret til posten som USA's præsident.

Alle amerikanere, som har ret til at stemme, kan være med til valget. Præsidentvalget finder sted den første tirsdag i november måned.

På den samme dag er der også valg til USA's Kongres (Folketing). Lige som der afholdes valg til andre, offentlige forsamlinger og embeder (særlige, offentlige stillinger).

Valgmandskollegiet

Valgmandskollegiet er 538 valgmand og -kvinder, som er særligt udpegede af partierne. Den kandidat, som får flest stemmer af valgmandskollegiet, bliver USA's næste præsident.

Sådan er reglerne, selv om et flertal i befolkningen har stemt på en anden. Det var tilfældet i 2000, da George W. Bush blev præsident. Dengang havde flest amerikanere stemt på Al Gore.

USAs super-tirsdag

I USA er den såkaldte super-tirsdag 6. marts den helt store valgdag. Den går forud for valget mellem to præsident-kandidater 6. november. Foto: Kjmniemi

Amerikanerne er mange måneder om at vælge ny præsident. Det er især de såkaldte primærvalg (se side 6) i landets 50 delstater, der tager tid. Mange af disse valg bliver afholdt i en stat ad gangen. Men den første tirsdag i februar eller marts er der altid valg i flere stater. Derfor kan netop denne dag give et fingerpeg om, hvem der bliver den nye præsident. Og derfor kaldes dagen for "super-tirsdag". Sådan har det været siden 1988.

Ved det seneste præsidentvalg i 2008 var der primærvalg i 24 stater på en gang. På den kommende super-tirsdag 6. marts er der kun valg i 10 delstater. Det er blandt andet Alaska og Idaho.

Tæt kapløb før super-tirsdag

Alligevel kan resultatet godt fortælle, hvem der har største chance for at blive republikansk præsident-kandidat. Lige nu er der et tæt kapløb mellem Mitt Romney og Rick Santorum (Se

UgeXpressen nr. 303 og 306). Men det ser måske anderledes ud efter super-tirsdagens valg. Det lader dog ikke til, at Romney eller Santorum vil kunne besejre præsident Obama.

USA, United States of America, er en forbundsrepublik. Den består af 50 delstater, som hver har sit eget lokale styre. Den amerikanske præsident er statens, forbundsregeringens og hærens øverste chef. Præsidenten skal være født i USA og kan højst sidde på posten i to gange fire år. Washington er USA's hovedstad og regeringsby med præsidentboligen Det Hvide Hus og Kongressen (folketinget). Kongressen består af Senatet og Repræsentanternes Hus. I Senatet har en delstat to medlemmer. I Repræsentanternes hus fordeles pladserne efter befolkningstallene. Indbyggertallet i USA: 292 millioner. Areal: 9,3 millioner kvadratkilometer